

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

Dato: 07-11-2016
Enhed: Primær Sundhed, Ældrepolitik og Jura
Sagsbeh.: DEPSSNI
Sagsnr.: 1609504
Dok. nr.: 210138

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg har den 11. oktober 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 53 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Simon Kollerup (S), Maria Reumert Gjerding (EL), Christian Poll (ALT), Ida Auken (RV) og Trine Torp (SF).

Spørgsmål nr. 53:

"Vil ministeren redegøre for, om borgere, som får vand fra private drikkevandsboringer, er udsat for en særlig sundhedsrisiko i forhold til nitrat i drikkevandet, jf. "Ekspertes om landbrugspakken: Drikkevandet truet", i Berlingske den 6. oktober 2016?"

Svar:

Til besvarelse af spørgsmålet har jeg indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, der er udarbejdet i fællesskab med Styrelsen for Patientsikkerhed, som jeg henholder mig til:

"Af den videnskabelige rapport "Nitrate exposure from drinking water in Denmark over the last 35 years" fra GEUS i 2014 fremgår, at antallet af private vandindvindinger (brønde og borer) skønnes at være 70.000, der forsyner ca. 400.000 indbyggere. Der foreligger indberettede nitratmålinger til Jupiterdatabasen for ca. 25.000 indvindinger – målinger, der i rapporten er anvendt som udtryk for det generelle nitratindhold i de private brønde.

I 2012 var 27 % af alle brugere af private vandforsyninger udsat for nitratkoncentrationer på > 25 mg/l, svarende til knapt 150.000 personer. For 68.000 af disse var der tale om en overskridelse af grænseværdien på 50 mg/l.

Det skal anføres, at estimatet for antallet af små vandforsyninger er usikkert, og da undersøgelsen har anvendt indberettede målinger som udtryk for det generelle nitratindhold, kan det reelle antal af danskere, der er udsat for nitratværdier over grænseværdien, være både højere og lavere end det antal, som rapporten fra GEUS beskriver.

Grænseværdien på 50 mg nitrat per liter vand er fastsat af hensyn til risikoen for nitritforgiftning hos spædbørn, idet nitrat i mundhulen kan omdannes til nitrit ved hjælp af bakterier. Et højt indhold af nitrit i blodet hos et spædbarn kan nedsætte ilttransporten i blodet, hvorved barnet får iltmangel, der viser sig som blålig hudfarve, heraf navnet "blue baby syndrome". Tilstanden ses kun hos spædbørn, der får modermælkserstatning, hvor der er anvendt vand med et for højt indhold af nitrat, og hvor der samtidig er en mikrobiologisk forurening af vandet. Syndromet er tidligere beskrevet i Danmark, men der er ingen kendte tilfælde i nyere tid.

Styrelserne er bekendt med Miljø- og Fødevarerministerens besvarelse af MOF alm. del spm. 592, hvoraf det fremgår, at GEUS har konkluderet, at nitrat i iltet grundvand

ved fuld udfasning af normreduktionen for kvælstof vil med stige med 9-10 %. Beregningen er foretaget på nationalt niveau, og resultaterne kan derfor ikke umiddelbart overføres til lokale forhold. I Fødevarer- og Landbrugspakken indgår miljøtiltag, der til sigter beskyttelse af grundvandet.

Vedrørende nitrat i drikkevand og risiko for tyktarmskræft henvises til besvarelsen af MOF alm. del spm. 56.

Konklusion: Uden kompenserende miljøtiltag er det antaget, at koncentrationen af nitrat i grundvandet vil stige. Det kan medføre, at der også vil kunne komme højere nitratniveauer i vandet fra eksisterende private vandforsyninger. Da langt hovedparten af enkeltindvindingerne jævnlige kontrolleres af kommunerne, er der mulighed for at undgå en yderligere udsættelse for nitrat. Der sker endvidere fortløbende en kontrol af enkeltindvindinger for mikrobiologisk forurening. Set i lyset af de mange usikkerhedsfaktorer kan det ikke vurderes, om der reelt er en risiko for nye tilfælde af "blue baby syndrome" blandt børn af brugere af private vandforsyninger."

Med venlig hilsen

Sophie Løhde / Søs Schack Nielsen